

СЕКЦІЯ 1

Національний та міжнародний досвід і напрями розвитку бухгалтерського обліку як науки та практичної діяльності

УДК 657

Проскуріна Н.М., д-р екон. наук, професор, завідувач кафедри обліку та оподаткування
Бойко А. Л., здобувачка другого (магістерського) рівня вищої освіти
Запорізький національний університет, м. Запоріжжя, Україна

НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ОБЛІКУ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА

Ключові слова: облік, запаси, управління запасами.

Запаси є найбільш важливою і значною частиною активів підприємства, займають особливе місце у складі майна та мають домінуючі позиції у структурі витрат підприємств різних сфер діяльності, при визначенні результатів господарської діяльності підприємства та при уточненні інформації про його фінансовий стан.

На думку Кудлаєвої Н.О та Андрицької В.В, облік запасів являє процес фіксування, контролю та реєстрації матеріальних ресурсів (товарів, сировини, напівфабрикатів та інших об'єктів), які зберігаються на підприємстві з метою використання у виробництві або подальшого продажу [1].

Облік запасів включає в себе визначення кількості і вартості цих ресурсів, а також ведення відповідної бухгалтерської документації.

Раціональна організація системи обліку запасів забезпечується правильним оформленням господарських операцій за допомогою первинних документів.

Ефективна організація обліку запасів на підприємствах передбачає наявність певних складових, а саме:

- раціональну організацію складського господарства;
- розробку номенклатур запасів;
- правильність групування і класифікації запасів;
- розробку норм витрачання запасів;
- наявність інструкцій з обліку виробничих запасів.

Це дозволяє достовірно сформулювати первісну вартість запасів, точно розрахувати їх вартість при виробництві, а також докладно оцінити стан незавершеного виробництва та відобразити залишки запасів у фінансовій звітності [1].

Ми погоджуємося з тезою Малахової А. В. та Мартиненко О. В., що сучасній методології обліку запасів за концептуальною основою Н(П)СБО є негативні аспекти, до яких відносимо:

- складність визначення справедливої (ринкової та неринкової) вартості запасів, що полягає у використанні підприємствами бартерного обміну, більше того, обміну на неподібні активи;
- низький рівень оперативності інформаційного забезпечення управління запасами підприємств;
- невідповідний рівень контролю та оперативного регулювання процесів утворення запасів;
- обмеженість контролю використання запасів;
- застосування підприємствами застарілих галузевих нормативно-правових актів з обліку і контролю запасів;
- відсутність комплексного поєднання всіх видів обліку підприємства для забезпечення керівництва підприємства необхідною управлінською інформацією [2].

Вирішення цих і низки інших проблемних питань обліку запасів на підприємстві може базуватися на пропозованих напрямках вдосконалення обліку запасів на підприємстві:

Автоматизація. Впровадження сучасних програмних систем обліку та управління запасами, дозволить ефективно відстежувати рух запасів та зменшити облікові помилки, що забезпечить більш високий рівень довіри найвищого управлінського персоналу до відображення статті «Запаси» у фінансовій звітності.

Система класифікації. Використання системи класифікації запасів (наприклад, метод ABC аналізу) з метою виділення категорій запасів і пріоритизації управління ними в залежності від їх важливості.

Оптимізація рівнів запасів. Визначення оптимальних рівнів запасів, які забезпечать непереривність виробництва і одночасно зменшать витрати на їх утримання.

Методи оцінки. Вибір відповідного методу оцінки запасів (FIFO, ідентифікованої собівартості відповідної одиниці запасів, середньозваженої вартості, нормативних витрат, ціни продажу), що надасть можливість здійснити оцінку запасів з врахуванням потреб власників та управлінського персоналу підприємства.

Контроль за збитками і знешкодженням. Розвинення ефективних процедур контролю за збитками та знешкодженням запасів, щоб зменшити втрати підприємства.

Відносини з постачальниками. Встановлення стабільних та взаємовигідних відносин із постачальниками для забезпечення своєчасного отримання запасів, формування оптимальної платіжної політики.

Аналіз попиту. Здійснення аналізу попиту на продукцію та вивчення ринкових тенденцій з метою визначення точного прогнозування потреб у запасах та раціонального розподілу платежів.

Доступ до інформації. Забезпечення доступу до актуальних даних про запаси та використання аналітичних інструментів для прийняття управлінським персоналом обґрунтованих своєчасних управлінських рішень з питань встановлення (перегляду) нормативів, руху та залишків запасів.

Навчання персоналу. Підвищення кваліфікації персоналу, який відповідає за облік і управління запасами з метою опанування новими методами обліку запасів в системі інформаційних технологій, оподаткування та нормативно-правовому регулювання.

Аудит та контроль. Проведення регулярних внутрішніх аудитів та контролю за процесами обліку запасів для виявлення недоліків і вдосконалення системи управління запасами на підприємстві.

Таким чином, реалізація на практиці визначених напрямів безспірно дозволять управлінському персоналу підвищити ефективність керування рухом запасів, зменшити витрати та підвищити рентабельність активів.

Список використаних джерел: 1. Кудлаєва Н. О., Андрицька В. В. Формування обліково-аналітичного забезпечення управління запасами. *Молодий вчений*. 2020. №12(88). С. 142-145. URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/36>. 2. Малахова А. В., Мартиненко О. В. Проблеми обліку запасів і оптимізація обліково-аналітичних процедур в управлінні підприємствами. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2016. Вип. 10. С. 920-923. URL: <http://global-national.in.ua/archive/10-2016/191.pdf> (дата звернення 18.10.2023)

УДК 657:004-044.372

Потривасва Н.В., д-р екон. наук, професор, професор кафедри обліку і оподаткування Миколаївський національний аграрний університет, м. Миколаїв, Україна

ЦИФРОВІЗАЦІЇ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ В КРИЗОВИХ УМОВАХ: МІЖНАРОДНИЙ ТА ВІТЧИЗНЯНИЙ ДОСВІД

Ключові слова: цифровізація, бухгалтерський облік, аутсорсинг, облікові системи, автоматизація.

Актуальність теми полягає у необхідності адаптації компаній до швидко змінюваних умов ведення бізнесу, особливо під час криз. Цифровізація обліку дозволяє компаніям підвищити ефективність, точність та швидкість облікових процесів, що є критично важливим в умовах економічної невизначеності. На міжнародному рівні це включає використання